

13. JUL 1960

Østlandets Blad

SKI - Pol. tendens: Høyre
(Se baksiden!)

28-02-024

Mot moralsk nedrustning

En kunstner blir anmodet om å opptre i norsk fjernsyn for å beskrive sitt ønskebilde. Han betrakter kunsten som et kall og har en bestemt mening om at kunst kan forbindes med livssyn. Og i følge hans livssyn trenger verden i dag en moralsk opprustning.

Å mene noe så tendensiøst i forbindelse med omtalen av et ønskebilde i norsk prøvefjernsyn, er samfunnsfordervende mener den ansvarlige programredaktør. Så redder han de vel 16 000 seeres moral ved å la de formastelige ord forstumme og erstatter de utalte ord med kirkelig bakgrunnsmusikk isteden. Men hva var det da som var så forferdelig livsfordervende demagogisk av en kunstner å ville snakke høyt om en ule moralsk opprustning i vår tid?

Vi oppdras til demokrati og til lovlydige samfunnsborgere. Fra 1 000 år tilbake har vi vært opplært i et kristent livssyn herhjemme. Vi har lært at vi skal ta hensyn til vår neste, at vi skal vise oss menneskevennlige, ha respekt for liv og lov og leve som det sømmer seg kristne, rettsindige mennesker i et velordnet samfunn, eller som det heter i Fedrelandssalmen: «Lat folket som brøder saman bu, som kristne det kann seg søma!»

Med en slik livsinnstilling har hverken folkekarakteren eller samfunnet tatt skade på sin sjel eller lidd noen påtagelig overlast. Men likevel opplever vi at tidens politiske profeter legger an på å skape det sosialistene og kommunistene hver for seg kaller det «fullkomne sosialistiske samfunn». Og i det er det ikke plass for kristendom og nestekjærighet. Uvisst av hvilken grunn, men i det kalde, følelsesløse samfunn er det bare Staten, Partiet og Ærgjerrigheten som dominerer fullt og uinnskrenket. Mennesket som individ og subjekt blir overflødig. Det skal bare eksistere som viljeløst nummer og objekt og blindt følge direktivet. Og direktivet er kaldt, følelseløst og beregnende i hele sin karakter. Derfor har det heller ikke bruk for kristendom og kristen moral. Det nye livssyn har kanskje klart å frigjøre store deler av menneskeheten fra «grådige profitører og undertrykkere». De nye profeter har kanskje også klart å rive ned respekten for din barnelære og dine medmennesker, de har lært barna frimodighet både i skole og hjem. De har vel til nød klart å få massene til å beskjeftige seg mere med levestandarden og de nære ting på jorden enn med bibelen og det hinsidige som hører «fortiden» og den «tapte barnetroen» til. Men midt i all denne sosiale frigjøringsprosess føres vi inn i et nytt gudløst slaveri hvor despotene med sitt maktsprog og sin ateistiske livsholdning får friere og friere spillerom. Istedenfor trygghet blir vi møtt med utrygghet og redsler. Istedenfor respekt blir vi møtt med forakt. Er det byttet verdt?

Under slike forhold forstår vi kanskje, mens det ennu er anledning til å tenke frimodig og åpenhertig, at det ikke er ønskelig å la våre sinn ruste moralsk. Istedenfor moralsk opprustning, ser det ut til at tidens gudløse politiske profeter bare ønsker moralsk nedrustning. Og det trenger de nødvendigvis for å kunne gjennomføre sitt planlagte verdenskupe.

Men for våre barns fremtids skyld: la aldri vår moral forfalle så dypt at vi gir etter for presset!

Utklipp fra:

FARMAND

NORSK FORRETNINGSBLAD
OSLO

- 6. AUG 1960

6. aug | 1960
8. - " |

28-02-0

TABU-ORD I NRK

Vi er blitt spurt hvorfor vi i vår artikkel «Apatikere og fantikere» i «Farmand» nr. 30 ikke nevnte NRK's redsel for ordene «moralsk opprustning». Er ikke også *det* et uttrykk for fanatisme? Hvorfor er «moralsk opprustning» blitt et tabu-ord for TV (NRK)? Skyldes det et spesialkompleks hos vedkommende funksjonær, eller har redselen dypere røtter eller høyere inspirasjon? Nemlig instruksjon fra høyere hold?

Vi går ut fra at det ikke foreligger *skriftlig* instruks om at «Moral Rearmament» eller andre religiøse bevegelser skal nektes omtale i NRK eller TV. Vi går videre ut fra det ikke engang foreligger *muntlige* instruksjoner, men det forhindrer selvfølgelig ikke at tonen og atmosfæren på Marienlyst kan være så tykk og gjennomtrengende at alle som beveger seg der daglig, vet hva som ønskes og *ikke* ønskes.

La oss se på episoden i større sammenheng. Den vesterlandske verden skrumper inn både idémessig og geografisk. Kommunismen, med dens religionsforfølgelse, ufrihet, frykt, slaveliv og gråhet er på ilmarsj fremover. Politisk er forholdet at Norge trues på det groveste av det store sosialist-land.

Selv om vi aldri har deltatt på noe Oxford- eller «Moral Rearmament»-møte, forstår vi at bevegelsen har en klar erkjennelse av at kristendommen er en av hovedpillarene for den vesterlandske kultur og sivilisasjon. Den hevder at den vesterlandske verden ikke kan opprettholdes idéologisk uten et åndsinnhold. Det tror vi for vår del er riktig, men selv om det kan være delte meninger på dette punkt, kan det ikke være tvil om at «Moral Rearmament» representerer et forsvar for den vesterlandske verden.

Å undergrave en bevegelse som — uansett om det er hensikten eller ikke — representerer et forsvar for Vesten, forekommer oss helt selsomt. Særlig i en periode da den vesterlandske verden er mer truet enn kanskje noensinne tidligere. Men undergravningen er selvfølgelig bare selsom forutsatt at man foretrekker den vesterlandske verden for den kommunistiske. Hvis man arbeider for kommunismens sak, er det helt logisk å ville hindre at bare ordene «moralsk opprustning» nevnes. Er det med Regjeringens samtykke at deres radio-monopol tillater seg den slags sensur?

0008
- 6. 8. 60

OSLO
HANDEL OG SJØFART
LIDENDE

Enda mere sam- eksistensielt

MRA
For ikke lenge siden hadde Norsk Rikskringkasting en oppvisning i privat sensur og løftebrudd. En norsk kunstner ble valgt ut til å bli presentert i den «Dagens bilde»-serie som institusjonen for så vidt prisverdig nok er gått i gang med. Til denne TV-sending hører normalt også en forklaring fra kunstnerens side på hva han har ment med sitt bilde, og hvorfor han har malt akkurat det og akkurat slik.

Til arrangørenes sikkert store beklagelse viste det seg at kunstneren — Victor Schmidt — nettopp hadde ment noe bestemt både med form og innhold i bildet. Det var faktisk uttrykk for et livssyn, hvilket i og for seg ikke behøver å være skadelig. Men livssynet var altså ikke sosialistisk, ikke i overensstemmelse med den fostervoldske krigsringkasting, og dermed fikk han beskjed om å endre, om ikke akkurat syn, så iallfall uttrykk. Da dette ikke passet frafalt han sin opptreden, men NRK ga seg og — hvoretter TV-sendingen kom i stand. Hvoretter TV-seerne opplevet det selvsomme at hr. Schmidt snakket på skjermen, uten at et eneste ord ble sendt ut i eteren.

★
Når vi gjentar ovenstående, som er velkjent, så er det ikke egentlig for at NRK ikke skal få dø i synden, men bare for å lage en sammenligning. Akkurat på den måten foregår nemlig den «notediskusjon som har pågått i lang tid mellom den sanne sosialistiske Moskva-regjering og vår hjemlige regjering, den som i Moskva-terminologi består av alt fra sosialfascister (det het de engang!) til imperialister og kapitalistiske lakeier.

Moskva sender Norge en note. Den gjengis i russisk radio, trykkes i alle russiske aviser — antagelig in extenso — og kommenteres i overensstemmelse med Reichspressestedens direktiver. Hele det russiske folk får høre anklagen mot Norge. Og anklagen er også dommen.

Victor Smith - NRK
28-02-60
6. aug. 1960

For de norske svarnoter blir aldri offentliggjort på den måten. Det russiske folk blir ikke ansett modent nok til å høre den annen halvpart av diskusjonen, da toner bare musikken innpåslitent som en stalinsk hyldningsmarsj gjennoen eteren.

Dette er ordenes sameksistens. Hvilket er ensbetydende med at de norske ord ikke eksisterer.

★
Har dette konsekvenser?

Svaret gis av uttalelser som Trygve Hoem kommer med i «Arbeiderbladet» torsdag. Han har vært medlem av en studiedelegasjon som skulle drøfte

ungdomsutveksling, og betoner meget klokt i intervjuet at dersom man skal ha den så skal den være fri, og ikke dirigert. Men han forteller også at han og hans kolleger ble spurt om hvorfor Norge var med på USA's spionasje overfor Sovjet. De norske redegjørelser om at vi ikke var med på den — hvorfor ikke forresten, siden Sovjet spionerer her og også der hevder sitt noe egenartede sameksistensprinsipp? — var det ingen som hadde sett. Hoem ble også spurt hvorfor vi hadde gitt USA baser i Norge. Meget kan sies om spørsmålet, men at Norge nå kanskje 10 eller 20 ganger har forsikret Sovjet at vi ikke har gitt USA baser, og at dette også her i landet er erkjent av sovjetiske reisedelegater, det er det ingen i Sovjet som vet. Det er nemlig ikke offentliggjort.

Den norske stemme kan ikke høres i Moskva. Til nød kan russerne se Halvard Lange — Gerhardsen bevege leppene. Men ikke et ord av det de sier kommer frem.

★
Vi mener oppriktig at dersom det overhode skal ha noen hensikt med noteutveksling, så bør det nå forlanges av den norske regjering at det den sier kommer til russernes kjennskap. Begge argumenter må i sameksistensens navn få eksistere i de respektive land.

Vi ønsker ikke noe sovjet-system innført i Norge og skal ikke foreslå noen statlig undertrykkelse av sovjet-noter og påstander. Enhver får stå fritt der. Men skal det heretter ha noen som helst hensikt å svare Sovjet (man kan nøye seg med å sende ut en redegjørelse til andre land) — så skal det i sameksistensielt henseende optres likt.

Det bør også optres likt i andre henseender. Vi pekte for noen tid siden på det faktum at Sovjet har holdt utstilling her — og utstilt alt det ønsket også av propagandalitteratur på norsk.

Det var da ikke klart om Norge skulle ha noen utstilling i Sovjet. Nå er det klart at vi skal

ha. Da bør det være en selvfølge at de norske myndigheter forlanger samme rett for Norge i Sovjet som de gir Sovjet i Norge.

Til samme rett hører også utgivelse av et blad som kunne hete «Norges-Nytt», og som skulle være like meget propaganda — gjerne for Gerhardsen, den støyten skulle vi nordmenn tåle — som «Sovjet-Nytt».

Uten at den betingelsen oppfylles, kan vi heller utgi «Norge Snytt».

★
En betingelse til bør vi koste på oss å kreve oppfylt. Da Sovjet holdt sin utstilling her kom det plutselig et sovjetisk helikopter hit. Så vidt vites kom det nokså overraskende, selv om det nok like før utstillingen ble «anmeldt» Dvs. anmeldt at det kom. Noe spørsmål var det ikke. Russerne skulle også fly, og fløy den hele tid over Oslo — med passasjerer og mot betaling.

Vi vet ikke hva som ble gjort m. h. t. helikopterets flyvninger over Oslo—Kolsås og kanskje diverse av Oslo-området militære anlegg. Det er jo bl. a. i dette vi har vårt eneste Nike-forsvar. — Kanskje forsøkte man å kontrollere hva flyet drev med, kanskje forsøkte man ikke. I første tilfelle vet man ikke om det lyktes.

Våre militære myndigheter ville sikkert helst vært spart for besøket. Men det falt visstnok ikke våre politiske inn å be flyet være hjemme. I sameksistensens navn — vær så god.

I det samme navn bør det reise et norsk helikopter til Moskva når vi skal ha utstilling der. Det bør være en selvfølge at dette bare «anmeldes» — skulle russerne så annelde det til politiet eller svare at det passer ikke, så får norske myndigheter ha som plikt å gjøre klart hvorledes sameksistensen praktiseres.

At Sovjet skal ha rett til alt, og vi finne oss i ikke å ha rett til noe, det vil i det lange løp ikke bare føre til ydmygelsens permanent, men kan ha ganske andre og enda alvorligere konsekvenser.

B.

VÅRTLAND

Pol. tendens: Uavhengig kr.

(Se baksiden!)

- 8. AUG 1960

28-02-0001

Tabu-ord i NRK

VI er blitt spurt hvorfor vi i vår artikkel «Apatikere og fanatikere» ikke nevnte NRK's redsel for ordene «moralisk opprustning, skriver *F a r m a n d*. Er ikke også det et uttrykk for fanatisme? Hvorfor er «moralisk opprustning» blitt et tabu-ord for TV (NRK)? Skylden er et spesialkompleks hos vedkommende funksjonær, eller har redselen dypere røtter eller høyere inspirasjon? Nemlig instruksjon fra høyere hold?

Vi går ut fra at det ikke foreligger skriftlig instruks om at «Moral Rearmament» eller andre religiøse bevegelser skal nektes omtale i NRK eller TV, fortsetter bladet. Vi går videre ut fra det ikke engang foreligger muntlige instruksjoner, men det forhindrer selvfølgelig ikke at tonen og atmosfæren på Marienlyst kan være så tykk og gjennomtrengende at alle som beveger seg der daglig, vet hva som ønskes og ikke ønskes.

La oss se på episoden i større sammenheng. Den vesterlandske verden skrumper inn både idémessig og geografisk. Kommunismen, med dens religionsforfølgelse, ufrihet, frykt, slaveliv og gråhet er på ilmarsj fremover. Politisk er forholdet at Norge trues på det groveste av det store sosialist-land.

Selv om vi aldri har deltatt på noe Oxford- eller «Moral Rearmament»-møte, forstår vi at bevegelsen har en klar erkjennelse av at kristendommen er en av hovedpillarene for den vesterlandske kultur og sivilisasjon. Den hevder at den vesterlandske verden ikke kan opprettholdes idéologisk uten et åndsinnhold. Det tror vi for vår del er riktig, men selv om det kan være delte meninger på dette punkt, kan det ikke være tvil om at «Moral Rearmament» representerer et forsvar for den vesterlandske verden.

Å undergrave en bevegelse som — uansett om det er hensikten eller ikke — representerer et forsvar for Vesten, forekommer oss helt selsomt. Særlig i en periode da den vesterlandske verden er mer truet enn kanskje noensinne tidligere.

Er det med Regjeringens samtykke at deres radiomonopol tillater seg den slags sensur?

10. AUG. 1960

Søkelys på NRK

Vi kommer tilbake til den ubeskrivelig dumme og trangvikske affære som vår — forhåpentligvis midlertidige? — fjernsynsledelse presterte her engang i juli i forbindelse med maleren Victor Smiths betraktninger i programposten «Ønskebilledet». Det var, som man nok vil huske, slik at programlederne ønsket strøket et bestemt avsnitt i hans manuskript, men da herr Smith nektet å opptre dersom strykningen ble gjennomført, endte det med at han skulle få si det han ville si. Og siden skjedde det aldeles fantastiske at da han stod der foran kameraet og kom til det omstridte avsnitt, kuttet programlederne det uten videre ut og istedenfor herr Smiths stemme fikk de som fulgte sendingen høre et stykke kirkemusikk. Det siste var selvsagt overordentlig apropos i betraktning av at det kunstverk maleren behandlet var et ikon fra Nidarosdomen.

Det som førte til kontroversen var at herr Smith i sine betraktninger omkring det religiøse kunstverk gav uttrykk for sin overbevisning om «at vi i vår tid vil oppleve en renessanse for den form for kunst som dette ikon representerer». Og deretter fulgte denne setning som programstyrerne mente reiste et ytterst ømtålig og kontroversielt emne: «Vi trenger moralsk opprustning om vår kulturs skapende krefter igjen skal bli aktive og dynamiske.» Det var — såvidt vi forstår — disse to ordene, «moralsk opprustning», som programlederne for sitt bare liv ikke turde slippe ut i eteren, visstnok av frykt for de heftige reaksjoner som kunne tenkes å oppstå blant dem som ikke tåler å høre omtalt den religiøse bevegelse av samme navn. Og for å redde programmet begikk de altså den absolutt umoralske strek å lure herr Smith foran kameraet og deretter drukne hans røst i andaktsfylt musikk.

28-02-0

Uklipp fra:

Drammens Tidende

Døskeruds Blad

Politisk tendens:

Høire

(Se baksiden!)

Denne episode er selvsagt så pinlig fra ethvert synspunkt sett at den sakens kan begrunne et ubetinget krav om at de som var ansvarlige for den må underkaste seg en virkelig alvorlig moralsk opprustning, dersom de overhodet skal ha noe å bestille i vårt fjernsyn, når det nå begynner sin regulære virksomhet. Hvis denne statlige innretning skal gjøres i den grad steril at bare en hentydning til navn på bestemte bevegelser blir tabu, må det straks reises krav om at vi får en konkurrerende institusjon der det er rimelig åndelig høyde under taket, og hvis programfolk under alle omstendigheter respekterer et gitt tilsagn. For det må man være klar over, at det gis overhodet intet forsvar for denne blamasje, og vi har da heller ikke sett at noen utenfor de implisertes snevre krets har forsøkt å forsvare den.

Vi burde vel ha vært taktfulle nok til ikke å minne om episoden, men når vi gjør det, har det sin spesielle årsak, nemlig i det foredrag i serien «Søkelys på demokratiet» som professor Gutorm Gjessing holdt i Kringkastingen sist tirsdag. Vi skal ikke innlate oss på noen karakteristikk av professorens foredrag i sin alminnelighet, men nøye oss med å konstatere at i hans munn var såvisst ikke navnet «Moralsk Opprustning» noe tabu. Professoren fikk tvertimot den mest uinnskrenkede adgang til å angripe bevegelsen alt det han lystet, og det var

tydelig at lysten var stor. Han talte om Frank Buchmans «kurtise» av Hitler-Tyskland og der Führer, og han fremholdt at etter hans skjønn var Moral Rearmament «et av de største faremomenter demokratiet står overfor, nettopp fordi rørsla i den grad kjemper under dekke av Gud og moralen, men også fordi det ikke kan være skygge av tvil om at mange enkeltmennesker (gjennom MRA) har fått bygget opp en ny og mer balansert personlighet». Hva professoren mente var galt i dette siste er oss noe dunkelt, men det får nå så være — vi konstaterer bare at skulle man ha druknet hele hans angrep på Moralsk Opprustning i kirkemusikk, ville man ha trengt en hel og lang toccata og fuge av Johan Sebastian Bach.

Med dette er det ingenlunde vår hensikt å rette noe angrep på Kringkastingens foredragsavdeling for at den lot professor Gutorm Gjessing få si det han sa. Avdelingen har bedt ham og mange andre om å rette sine søkelys på demokratiet, og den har naturligvis ikke kunnet innlate seg på noen slags barbering av manuskriptene i den hensikt å unngå kontroversielle spørsmål, så meget mer som det vel nettopp er kontroversene man har villet belyse. Og siden professoren har sagt at MRA er et av demokratiets største faremomenter, må man selvsagt anta at han tror det, hvor besynderlig det enn lyder for mange av oss, som vitterlig ikke har merket noen art av lumske anslag mot demokratiet fra den kant, hva vi enn ellers kan ha ment om denne meget omdebatterte bevegelse. Men moralen i disse to affærer må dog være at Kringkastingen og Fjernsynet må praktisere romslighet begge veier overfor enhver legitim åndelig bevegelse. Det må være samme rett for Victor Smith som for Gutorm Gjessing, og man må ha folk i de ledende stillinger i denne institusjon som er noe mer voksne for sin vanskelige oppgave enn de herrer som lot herr Smiths betraktninger overdøves av en for anledningen ellers passende musikk.